

умовий для рівномірності отгрузок, провести детальний аналіз номенклатури випускаємої продукції, використовуючи методи ABC і XYZ-аналіза, для виключення найменш востребованих товарів і оптимізації випуску товарів, які користуються постійним спросом у споживачів.

Список використаних джерел:

1. Проблеми націоналізації: "Спартак" і "Коммунарка" [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://candynet.ru/news/id/3367>. – Дата доступу: 01.11.2013
2. Дыбская В. В. Логистика : Учебник / В.В. Дыбская, Е.И. Зайцев, В.И. Сергеев, А.Н. Стерлигова; под ред. В.И. Сергеева. — М.: Эксмо, 2009. — 944 с. — (Полный курс МВА)
3. Theory of constraints practitioners alliance // [Електронний ресурс]. Режим доступу: www.tocpractice.com. – Дата доступу: 18.11.2013

Світлична К.С.

Національний фармацевтичний університет, Харків, Україна

Логістичний підхід до управління товарно-матеріальними запасами підприємства

В умовах підвищення рівня конкуренції на ринках споживання продукції особливого значення набувають питання, пов'язані з покращенням ефективності функціонування промислових підприємств. Одним з методів вирішення даного питання є удосконалення системи управління матеріальними запасами, як процесу операційного менеджменту.

Поняття запасу пронизує всі сфери матеріального виробництва, тому що матеріальний потік на шляху переміщення від первинного джерела сировини до кінцевого споживача може накопичуватися й у вигляді запасу на будь-якій ділянці. Причому, управління запасами на кожній з ділянок має свою специфіку. Запаси в тому чи іншому вигляді присутні по всій довжині логістичного ланцюга, як у сфері виробництва, так і в сфері обігу продукції.

Особливістю безпосередньо логістичного підходу до управління товарно-матеріальними запасами є відмова від функціонально-орієнтованої концепції в цій сфері. Важливим аспектом діяльності логістичної системи є підтримка розмірів матеріальних запасів на такому рівні, щоб забезпечити безперебійне постачання всіх підрозділів необхідними матеріальними ресурсами за умови дотримання вимог економічності всього процесу переміщення матеріального потоку.

У виробничій логістиці велика роль належить процесам своєчасного постачання виробництва всіма необхідними матеріалами, заготовками, напівфабрикатами, комплектуючими виробами. Закордонними фахівцями розроблено і впроваджено у практику декілька систем управління цими процесами: 1) MRP (Materials Requirements Planing) - планування потреби в матеріалах - система планування виробничих ресурсів; 2) «KANBAN» - метод, що забезпечує оперативне регулювання кількості проведеної продукції на кожній стадії потокового виробництва; 3) «Just-in-time» - постачання «точно в строк»; 4) OPT - (Optimized Production Technologies) - оптимізовані виробничі технології; 5) DRP (Distribution Requirements Planing) - система управління і планування розподілу продукції.

Сутність системи «KANBAN» полягає в тому, щоб запаси за своєю кількістю відповідали потребам початкової стадії виробничого процесу, а не накопичувалися. Масштаби міжопераційного складування скорочуються внаслідок синхронізації операцій і нівелювання обсягів предметів праці, що переробляються на кожному етапі. Що стосується складування готової продукції, то його обсяг знижується шляхом скорочення терміну тривалості кожної операції. Одним з методів скорочення запасів, підвищення гнучкості виробництва і можливості протистояння зростаючій конкуренції став метод «Just-in-time». Слід виділити і охарактеризувати принципову ідею методу, яка базується на трьох передумовах. По-перше, передбачається, що замовленням споживачів готової продукції повинні відповідати не її заздалегідь накопичені запаси, а виробничі потужності, готові переробляти сировину і матеріали, що поступають майже «з коліс». По-друге, в умовах мінімальних запасів необхідне безперервне удосконалення організації й управління виробництвом. По-третє, для оцінки ефективності виробничого процесу, окрім рівня витрат і продуктивності фондів, слід враховувати термін реалізації заявки, так звану тривалість повного виробничого циклу.

Результати аналізу, проведеного по впровадженню концепції «Just-in-time» на західноєвропейських підприємствах, є багатообіцяючими. Усереднені дані, отримані більш ніж на 100 досліджених об'єктах (окремі проекти функціонують на фірмах безперервно від 2 до 5 років), такі:

- запаси незавершеного виробництва скоротилися більш ніж на 80%;
- запаси готової продукції знизилися приблизно на 33%;
- обсяг невиробничих запасів (матеріалів і отриманих по кооперації деталей) коливався від 4 годин до 2 днів в порівнянні з 5-15 днями до впровадження методу «Just-in-time»;
- тривалість виробничого циклу (термін реалізації завдань усього логістичного ланцюга) скоротилася приблизно на 40%;

- виробничі витрати знизилися на 10-20%;
- значно підвищилася гнучкість виробництва.

Використання стратегії «Just-in-time» дає і інші вигоди, у тому числі неекономічного характеру. Наприклад, створення прозорої структури матеріалопотоків у вигляді проміжних ланок сприяє широкому впровадженню технології типу CIM (Computer Integrated Manufacturing).

З розвитком логістики на підприємствах почалася перебудова управління матеріальними запасами, стала налагоджуватися їх тісна координація із загальним матеріальним потоком підприємств. Відповідно до цілей цієї перебудови були створені відділи матеріальних потоків, не залежні від сектора складів виробничого відділу підприємства. Серед екстрених завдань, поставлених перед знову створеними відділами, слід виділити «зведення до нуля погрішностей в складуванні» і «передачу даних про стан складських запасів в масштабі реального часу». Вжиті заходи дали позитивні результати - підвищення ефективності транспортування товарів і навантажувально-розвантажувальних робіт. Проте у міру раціоналізації матеріальних потоків на перший план висунулася проблема управління складськими запасами.

Розробка ефективної логістичної системи управління запасами є запорукою успішного функціонування підприємств в умовах економічних обмежень. Для її реалізації необхідно:

- впроваджувати систему контролю за використанням запасів у виробничому процесі з метою оптимізації витрат на транспортування, зберігання та підготовку до запуску у виробництво;
- підвищувати інтенсивність використання запасів через прискорення їх обертання.

Сисенко Л.М.

Харківський національний технічний університет сільського господарства імені Петра Василенка, Харків, Україна

Логістичні системи в управлінні якістю продукції овочівництва закритого ґрунту

Lara.sysenko@gmail.com

Організовані у відповідності до руху матеріальних та інформаційних потоків підприємства, структуровані з урахуванням властивостей наповнення цих потоків складові логістичної системи підприємства відіграють важливу роль у забезпеченні якості продукції овочівництва закритого ґрунту. Питання розбудови логістичних систем